

Frásögumaður okkara á Húsum Jóannes á Geil

av veiðini til Argjar — helst til sjúkrahúsið. Um so var, at hetta ikki var liðugt klokkan seks, so fór øll veiðan til Argjar — so stórt halgibrot mettu teir tað vera at njóta nakað av Harrans gávum, sum ikki vóru fingnar til sættis áðrenn halguinnang.

Halgidagarnar um páskini varð farið í kirkju tvær ferðir. Heilar trýggjar ferðir dýra biðidag, tó ikki í mínari tíð. Føstuguðstænastu mitt í viku høvdu tey gomlu eisini eins og nú viðahvar um landið, men er hetta fallið niðurfyrir hjá okkum, men í Mikladali hevur siðurin hildið. Harafturimóti er okkara langafriggjadagslestur — guðstænasta munandi longri enn aðrar.

Hvussu gamalt tað er at ganga grýla, veit eg ikki, men hetta hevur verið gjørt tað eg minnst. Ikki vóru tær altíð so nossligar. Men øll tóku lut í hesum, lág eins og há, stór sum smá.

Ikki vóru grýlurnar heilt sakleysar á at lita. Kvíslin var fastur útbúnaður hjá summum, so álvarssamt sá tað út, hóast leikur altíð endaði væl.

Allastaðni var okkurt hjá teimum at fáa, hvør lat eftir færimuni — mest mundi tað vera kjót, hóast ikki var so nógv til av slíkum í øllum húsum.

Tunnusláingin er heldur ikki nýggj. Hon hevur verið uppi alla mína tíð og áðrenn við. Endabresturin á dansvitjan úr øðrum bygðum plagdi at vera felags tunnusláing. Tá hon var bard, var til hús at venda og gloyma alt um dans og dagdølju til komandi annað jólaðvöld.

Húsar var fyrri tað mesta jólaðvöld og Syðradalur var nýggjarsbygd. Blankskálamenn vitjaðu fast einuferð árliga, og var hetta antin á nýggjársinum ella á trettanda.

Trettandi var mettur rættuliga halgur dagur ella í øllum færum sum hátíðardagur, tí fá lógu eftir heima henda dag um tey bert kundu flyta seg.

Gamli trettandi ella tjugundi var ikki hjá okkum sermerktur dagur sum so. Tó kom tað onkuntíð fyrri, at komið varð saman at fara uppá gólv.

Mariumessudagur var harafturimóti hátíðardagur. Tá varð altíð lestur lísín. Somuleiðis varð mikkjalsmessudagur hildin við kirkjugongd. Eisini varð allahalgannadagur og kyndilsmissa hildin við kirkjugongd. Tó hava ikki øll messuhald við kirkjugongd hildið sær til mína tíð.

Til matna í fæstu og stillu viku var fiskurin hin vanligasti. Útróðrartíðin var hin frægasta. Heldur ikki bar til tá sum nú at vraka og velja. Men

Við Harrans lið

Lag: *Litla Guðs barn...*

*Tú fylgdi við mær tá barna ár
runnu í skundi til ungdoms var
Takka kæri Jesus fyrri tað
tú hevur fylgt mær til henda dag
Guð havi lov.*

*Tú fylgdi við tá burtur frá tær
syndin meg færdi og ansaði mær
vísti mær orðsins klára ljós
beindi meg aftur á beina kós
Guð havi lov.*

*Tú fylgdi við mær í ungdomsvár
mangan eg hugsi nú um tey ár
at eg væl varður varð av tær
má eg so ikki takka tær
Guð havi lov.*

*Tú fylgdi við í mandómsár
tald vórðu øll á høvdi hár
Hvar ið eg silgdi, róði, gekk
signing eg altíð frá tær fekk
Guð havi lov.*

*Tú fylgdi við til lands og vatns
skal eg so ei hesum geva ans
Tú sum meg hevur vart so væl
skal eg so ikki takka tær
Guð havi lov.*

*Tú fylgdi við í vandaferð
tá ongin vón um lív var her
Tá var tað tú sum hjá mær stóð
so eg fekk harvið frið og ró
Guð havi lov.*

*Tú hevur fylgt mær til ellisár
mátturin minskar eitt grønkandi vár.
Styrki tín andi gevur mær
skal eg so ikki takka tær
Guð havi lov!*

JÓANNES Á GEIL 1983

tíð peikast, hvørki á landi ella á floti. Slikur atburður kundi metast sum undirvegan av persóni ella luti.

Annars haldi eg, at tað katólska man hava hildið sær væl longur norðuri hjá okkum enn sunnanfyri.

Meg minnst gamlan mann, ið helst mundi vera føddur í 1840-unum, siga frá konu, kallaðari - Gilja-Anna. Helst hevur hon itið Julianna, men áður í tíðini var valigt at leggja afturat gji- ella gjú-, haðani navnið. Helst hevur hon livað, tá kirkjan fór av lopinum umleið 1775.

Skiriskvöld skuldi hon leggja stein undir høvdið, til tess ikki at sovna, men liða saman við tí krossfesta. Hennara atburður í kirkjuni viki eisini frá øðrum. Hvønn sunnudag legði hon seg á knæ frammanfyri stólin - ikki bara teir stóru halgidagarnar.

Guðsóttin hjá teimum gomlu var meira merktur av sjálvspinslu enn hjá okkum. Eisini høvdu tey meiri avgjörda fatan enn vit av, at vit sjálvi kunnu virka fyrri okkara egnu bjarging. At vit eina og aleina verða bjargaði av Guðs stóru náði, var fyrri tey gomlu kanska ov gott til at vera satt.

Sjálvur haldi eg, at kristindómur ikki kann gerast ov náttúrligur. Hann skal innast í tí verki, vit eru stódd — við gerðum og atburði, ið samsvara við talu og hugsan; lættur og livandi.

Páskirnar vóru størri hátíð andaliga enn jólini. Her snúði tað seg um gleðiðskapin og náðigávarnar sum so, meðan jólini meira vóru hátíð fyrri okkum sjálvi við gávum, sum næstan altíð vóru plogg.

Dýribiðidagur var mestsum burturfallin sum hátíðardagur í míni tíð, men helst var tað tí hann lá í vartíðini, bestu fiskitíð. Tó minnst meg tey gomlu siga frá, at tey áður fóru til kirkjugongd heilar trýggjar ferðir henda dag.

Halgimenninum varð ikki gjørdur mismunur á, ella rættari ikki gjørt almikið burturúr nøkrum teirra. Mariumessa og teir dagar Jesu móðir stendur fyrri, vóru havdir til áminningar. Nikolaj, Mikael vóru við sviðið soð, men pætersmessa hevur helst verið hildin fyrri mína tíð.

Gøtu-Tróndur og onnur søga

Í mínum barnaárum vóru 24 hús her í bygðini. Merknar eru einans 24, so jørd var ikki til hvørji hús. Ognarjorðin er 16 merkur og kongsið 8 merkur.

Tað var í triatiárunum, at flytingin tók dik á seg. Barnaríkastu húsin fluttu nógv til Klaksvíkar. Haldi eini tiggju húski búleikast her sum er.

Einki vita vit við vissu um, nær fyrsti maður settist á Húsum. Sogn er um mann, ið átti tveir synir. Nævnini kenna vit ikki. Hesin skuldi eistat at byta oynna í helvt millum dreingirnar. Annar settist her á Húsum og hin í Mikladali, so forn ættarbónd eru óiva bygdanna í millum.

Eg fall einaferð yvir eitt arvaskjal viðvíkjandi ognum á Húsum. Hetta varð váttat av vitnum. Eitt teirra